

การพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*

THE DEVELOPING OF PROGRAM INTERNAL SUPERVISION BY COACHING OF SCHOOLS IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 30

วิทวัส นามารุง¹, จิตติวรดา พลเยี่ยม²

Wittawat Nabumrung¹, Titiworada Polyiem²

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}

Maharakham University, Thailand.^{1,2}

Email : wittawatnabumrung@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้บริหารและครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 235 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น ส่วนการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลสรุปเนื้อหาใจความสำคัญเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า 1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบสอนแนะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์การนิเทศแบบสอนแนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการนิเทศแบบสอนแนะ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1)ด้านการวางแผนการสอนแนะ 2)ด้านการปฏิบัติตามแผนการสอนแนะ 3)ด้านการเตรียมการก่อนสอนแนะ 4)ด้านการประเมินและติดตามผล 2. การพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ประกอบด้วย 1)หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมาย 3)เนื้อหาการนิเทศภายในแบบสอนแนะ 4)วิธีการนิเทศภายในแบบสอนแนะ 5)ขั้นตอนดำเนินการนิเทศ 6)การประเมินผล การดำเนินการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย

4 องค์ประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1)การเตรียมการก่อนสอนแนะ 2)ด้านการวางแผนการสอนแนะ 3)การปฏิบัติตามแผนการสอน 4)ด้านการประเมินผลและสรุปผล ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : 1. การพัฒนาโปรแกรม 2. การนิเทศภายในแบบสอนแนะ 3. การนิเทศภายใน

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the current condition Desirable condition and the necessity of internal supervision, instructional model for educational institutions under the office of the Secondary Educational Service Area 30. The samples used in the research school administrators and teachers under the office of the Secondary Educational Service Area 30, Academic Year 2020, 235 people, 5 qualified persons. The research tool questionnaires and interview forms. The research statistics mean, standard deviation and analysis of the necessary demand. The interview section analyzes the summary of the main content as an essay.

The results found that: 1. Study of current condition Desirable condition and the necessity of teaching internal supervision for educational institutions Under the Office of the Secondary Educational Service Area 30, it was found that the current state of the instructional supervision. Overall was at a moderate level. In desirable conditions, overall instructional supervision was at a high level. The results of the analysis of the need for instructional supervision were found that the aspects that were needed in descending order were 1) the teaching planning aspect, 2) the implementation of the instructional plan, 3) the preparation. Pre-teaching advice 4) Evaluation and follow-up. 2. Development of instructional internal supervision programs for educational institutions. Subordinate to the Secondary Educational Service Area Office 30, consisting of 1) Principles and rationale 2) Purpose 3) Instructional contents of internal supervision 4) Instructional internal supervision method 5) Instruction procedures 6) Evaluation. The implementation of internal supervision of the instructional model for educational institutions consisted of 4 components and 17 indicators, namely 1) pre-teaching preparation, 2) instruction planning, 3) implementation of the teaching plan, 4) evaluation

and summary. The results of assessing the suitability of the development of the instructional internal supervision program for educational institutions under the office of the Secondary Educational Service Area 30, it was found that overall was most appropriate.

Keywords : 1. Program Development 2. Instructional Internal Supervision 3. Internal Supervision

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การจัดการศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพของคน โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 นโยบายรัฐบาลแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ถูกตราขึ้นเป็นข้อกำหนดในการจัดการศึกษาสำหรับปวงชนชาวไทยเป็นแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาด้วยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปสู่เขต พื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งและความคล่องตัว เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนและสถาบันสังคมอื่น โดยยึดหลักความเป็นเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพและความต้องการในแต่ละระดับหรือท้องถิ่นและต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

การนิเทศภายในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะสนับสนุนระบบบริหารการศึกษาในการที่ต้องการให้ครู อาจารย์ได้ปรับปรุงพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนการศึกษาชาติจึงขึ้นอยู่กับการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพโดยการพัฒนาระบบนิเทศภายใน ดังคำกล่าว หนึ่งที่ได้อธิบายที่นั่นมีการนิเทศ (ซารี มณีศรี, 2542) การนิเทศจึงเป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งจะส่งเสริมให้การสนับสนุนและพัฒนา มาตรฐานของการศึกษาโดยเฉพาะผู้นิเทศก็ต้องการความรู้ ประสบการณ์ทักษะต่างๆ ในการนิเทศ ต้องการการสนับสนุนต้องการขวัญและกำลังใจ ต้องการความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ขณะเดียวกันผู้รับการนิเทศก็ต้องการการดูแลเอาใจใส่ต้องการขวัญและกำลังใจ และการสนับสนุนจากผู้นิเทศและผู้บริหารเช่นกัน การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู ผู้บริหาร ตลอดจนบุคลากรในสถานศึกษาให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและ พัฒนาทักษะในวิชาชีพให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้สูง

ยิ่งขึ้น การช่วยเหลือดังกล่าวมีวิธีการหรือ เทคนิคต่างๆ มากมาย ซึ่งผู้ทำการนิเทศการศึกษา จำเป็นต้องฝึกฝนเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าให้เกิดความชำนาญ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับ การมอบหมายภารกิจและบทบาทของผู้นิเทศ การศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย ได้รับการ เชื่อถือศรัทธาและการยอมรับจากผู้รับการนิเทศมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถความชำนาญประสบการณ์ตลอดจนเทคนิคของผู้นิเทศการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญ (วรรณพร สุขอนันต์, 2550)

การนิเทศแบบสอนแนะเป็นการนิเทศที่เน้นการพัฒนาผลการปฏิบัติงานและพัฒนา ศักยภาพของครู การนิเทศแบบนี้จัดเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งซึ่งจะทำอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็น ทางการก็ได้ โดยมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเป็นการสื่อสารแบบสอง ทางทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ทำการสอนได้ร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้การนิเทศแบบนี้จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนงานและผู้ถูกสอนงาน ซึ่งการสอนงานที่ดีจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีความพร้อม โดยเป็นความพร้อมของทั้งผู้สอนงานและผู้ถูกสอน งานร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะตัวในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยจะต้องมีการตกลงยอมรับ ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและครูผู้ได้รับการนิเทศ โดยการนิเทศการสอนงานจะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผล การปฏิบัติงานของครูผู้สอนเป็นสำคัญ การสอนงานจัดเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่หัวหน้างานใช้เพื่อ เสริมสร้างและพัฒนาลูกน้องให้มีความรู้ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะตัวในการทำงานนั้นๆ ให้ประสบ ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้นซึ่งเป็นเป้าหมายหรือผลงานที่หัวหน้างานต้องการหรือมีความ คาดหวังให้เกิดขึ้น โดยจะต้องตกลงกันระหว่างหัวหน้างานและลูกน้องที่จะต้องตกลงและยอมรับ ร่วมกัน ทั้งนี้การสอนงานนอกจากจะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผลการปฏิบัติงานของลูกน้องในปัจจุบัน แล้วการสอนงานยังมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาศักยภาพของลูกน้องเพื่อให้ลูกน้องมีศักยภาพที่สูงขึ้นต่อไป เพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์, 2550)

โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีจำนวน ทั้งหมด 37 โรงเรียน หากแบ่งตามจำนวนนักเรียนจะสามารถแบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 ขนาด ได้แก่ 1)โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 2)โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 3)โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง 4) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กซึ่งเป็นหน่วยงานการศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30, 2563) เพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพและประสิทธิภาพผู้บริหาร สถานศึกษาพร้อมด้วยครูผู้สอนจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนโดยอาศัย หลักการของการนิเทศ แต่ในบริบทที่เป็นปัจจุบันจากรายงานประจำปี 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

มีสาเหตุมาจากหลายประการ เช่น โรงเรียนไม่สามารถนิเทศได้ตามกำหนดเพราะมีข้อจำกัดด้านเวลา โรงเรียนทำการนิเทศไม่สม่ำเสมอไม่เป็นไปตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดผู้มีหน้าที่นิเทศในโรงเรียนขาดความชำนาญในการนิเทศ

ผู้ศึกษาวิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 และมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายของการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมการนิเทศโดยนำเทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะมาใช้เพื่อให้ความเหมาะสมที่จะทำให้การดำเนินงานนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาและบริบทของสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

2.2 เพื่อพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น

3.2 ได้โปรแกรมการพัฒนาการนิเทศภายในแบบสอนแนะ เพื่อใช้ในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา และการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,197 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครู สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 235 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยวิจัย แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปใจความสำคัญ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	องค์ประกอบของ การนิเทศภายในแบบ สอนแนะ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1	ด้านการเตรียมการก่อน สอนแนะ	2.52	0.52	ปานกลาง	4.51	0.64	มากที่สุด
2	ด้านการวางแผนการสอนแนะ	2.49	0.60	น้อย	4.50	0.67	มาก
3	ด้านการปฏิบัติตามแผน การสอนแนะ	2.52	0.61	มากที่สุด	4.55	0.64	มากที่สุด
4	ด้านการประเมินและ ติดตามผล	2.52	0.66	ปานกลาง	4.50	0.62	มาก
	รวม	2.51	0.60	ปานกลาง	4.52	0.64	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันองค์ประกอบการนิเทศภายในแบบสอนแนะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการปฏิบัติการสอนแนะ ด้านการประเมินและติดตามผล($\bar{X}= 2.52$) ด้านการปฏิบัติตามแผนการสอนแนะ($\bar{X}= 2.52$) และด้านการเตรียมการก่อนสอนแนะ($\bar{X}= 2.52$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์องค์ประกอบการนิเทศภายในแบบสอนแนะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.52$)และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านการปฏิบัติตามแผนการสอนแนะ($\bar{X}= 4.55$) ด้านการเตรียมการก่อนสอนแนะ($\bar{X}= 4.51$)และด้านการวางแผนการสอนแนะ($\bar{X}= 4.50$) ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการนิเทศแบบสอนแนะ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1)ด้านการวางแผนการสอนแนะ 2)ด้านการปฏิบัติตามแผนการสอนแนะ 3)ด้านการเตรียมการก่อนสอนแนะ 4)ด้านการประเมินและติดตามผล

5.2 การพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ประกอบด้วย 1)หลักการและเหตุผล 2)จุดมุ่งหมาย 3)ขั้นตอนดำเนินการของสถานศึกษา 4)การดำเนินการนิเทศ 5)การประเมินผล 6)เงื่อนไขความสำเร็จ การดำเนินการของแนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1)ด้านการเตรียมการก่อนสอนแนะ 2)ด้านการวางแผนการนิเทศ 3)ด้านการวางแผนการสอนแนะ 4)ด้านการประเมินและติดตามผล วิธีการพัฒนาการนิเทศภายในแบบสอนแนะ ได้แก่ 1)การฝึกอบรม 2)การพัฒนาตนเอง 3)การประชุมปฏิบัติการ 4)การเป็นพี่เลี้ยง 5)การสอนแนะ ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า องค์ประกอบมีความเหมาะสมทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)ด้านการเตรียมการก่อนสอนแนะ 2)ด้านการวางแผนการนิเทศ 3)ด้านการวางแผนการสอนแนะ 4)ด้านการประเมินและติดตาม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	หลักการและเหตุผล	4.80	0.45	มากที่สุด
2	จุดมุ่งหมาย	4.40	0.55	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
3	วิธีการพัฒนา			
	3.1 การฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
	3.2 การศึกษาด้วยตนเอง	4.60	0.55	มากที่สุด
	3.3 การประชุมปฏิบัติการ	4.40	0.55	มาก
	3.4 การเป็นพี่เลี้ยง	4.40	0.55	มาก
	3.5 การสอนแนะ	4.60	0.55	มากที่สุด
4	ขั้นตอนดำเนินการของสถานศึกษา			
	4.1 ชั้นวางแผน (Plan	4.60	0.55	มากที่สุด
	4.2 ชั้นดำเนินการ (Do)	4.60	0.55	มากที่สุด
	4.3 ชั้นตรวจสอบ (Check)	4.40	0.55	มาก
	4.4 ชั้นปรับปรุงและพัฒนา (Act)	4.60	0.55	มาก
5	การดำเนินการนิเทศภายในแบบสอนแนะ			
	5.1 การเตรียมการก่อนสอนแนะ	4.40	0.55	มาก
	5.2 การวางแผนการสอนแนะ	4.60	0.55	มากที่สุด
	5.3 การปฏิบัติตามแผนการสอนแนะ	4.40	0.55	มาก
	5.4 การประเมินและติดตามผล	4.60	0.55	มากที่สุด
6	การประเมินผล	4.60	0.55	มากที่สุด
	รวม	4.53	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.54)

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปาน

กลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า มีความต้องการโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1)ด้านการวางแผนการสอนแนะ 2)ด้านการปฏิบัติตามแผนการสอนแนะ 3)ด้านการเตรียมการก่อนสอนแนะ 4)ด้านการประเมินและติดตามผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิภา ไชยมาตย์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการประเมินและติดตามผลการนิเทศ และด้านการปฏิบัติการสอนแนะ อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศริญาภรณ์ โขกแสน (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา เรียงตามลำดับความต้องการ เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนและการกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อ เครื่องมือและการพัฒนาวิธีการ การปฏิบัติการนิเทศภายในภายในด้วยเทคนิคที่เหมาะสม การประเมินผลและการรายงานผล

6.2 การพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีส่วนประกอบของแนวทาง ได้แก่ ได้แก่ 1)หลักการและเหตุผล 2)จุดมุ่งหมาย 3)เนื้อหาการนิเทศภายในแบบสอนแนะ 4)การดำเนินการนิเทศภายในแบบสอนแนะ 5)ขั้นตอนดำเนินการ 6)การประเมินผลองค์ประกอบของการนิเทศภายในแบบสอนแนะ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1)ด้านการเตรียมการก่อนสอนแนะ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2)ด้านการวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3)ด้านการวางแผนการสอนแนะ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 4) ด้านการประเมินและติดตามผล ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนา ได้เกิดองค์ความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากแนวทางการพัฒนาเป็นชุดกิจกรรม ที่เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะที่มีการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนในการ พัฒนาที่ออกแบบมาจากการนำเอาองค์ประกอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับหลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เป็น พื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ภายใต้บริบทของการพัฒนาในแต่ละ องค์กรหรือรูปแบบในการพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ สันติ อุดคำ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นตอนการวางแผนการสอนแนะ มี 4 แนวทางปฏิบัติ 2) ขั้นตอนการเตรียมการสอนแนะ มี 8 แนวทางปฏิบัติ 3) ขั้นตอนปฏิบัติการนิเทศ มี 5 แนวทางปฏิบัติ 4) ขั้นตอนติดตามและประเมินผลการนิเทศ มี 7 แนวทางปฏิบัติ จากการประเมิน กระบวนการดังกล่าวโดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ส่วนความเป็นไปได้มีความเป็นไปได้ ในระดับมาก ยกเว้นรูปแบบและวิธีการพัฒนา ที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุนีย์ ดอกดวง (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะ จากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผู้วิจัยได้เกิดได้โปรแกรมการพัฒนากการนิเทศ ภายในแบบสอนแนะ เพื่อใช้ในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสม กับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา และการแก้ไขปัญหาและพัฒนากการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการนิเทศภายในแบบสอนแนะ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศติดตามสม่ำเสมอเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายมากยิ่งขึ้น และคำนึงถึงความรู้ความสามารถของครู

8.1.2 ควรนำนโยบายมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศแบบสอนแนะ การผลิตสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเอกสารในการปฏิบัติงานนิเทศภายในให้เหมาะสม

8.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 สามารถนำโปรแกรมการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา ไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลได้

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 การดำเนินการนิเทศภายในแบบสอนแนะ ควรมีการจัดทำคู่มือการนิเทศแบบสอนแนะ โดยสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่จะทำการนิเทศเพื่อเป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติงาน

8.2.2 ผู้นิเทศมีการสาธิตให้ครูดูก่อนการลงมือปฏิบัติจริงกระตุ้นให้ครูทำงานด้วยตนเอง ทั้งนี้ที่ได้รับการสอนแนะ การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ บอกวิธีแก้ปัญหาเมื่อพบปัญหาในระหว่างการสอนแนะ

8.2.3 ควรมีการสรุปผลการดำเนินการ ใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุง พัฒนาและเผยแพร่ผลงานให้สาธารณชนได้รับทราบ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบเมื่อนำการพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ไปใช้ในการปฏิบัติ

8.3.2 ควรศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาต่อการนำ การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ไปใช้ในการปฏิบัติ

8.3.3 ควรศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการนิเทศภายในโรงเรียน

9. เอกสารอ้างอิง

- ชารี มณีศรี. (2542). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โสภณการพิมพ์.
- วรรณพร สุขอนันต์. (2550). รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณิภา ไชยมาตย์. (2561). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะ สำหรับสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สันติ อุดคำ. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30.(2563). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563. ชัยภูมิ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สุนีย์ ดอกดวง. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2550). สอนงานอย่างไรให้ได้งาน (Coaching). กรุงเทพมหานคร : เซ็นเตอร์.

อิสริยาภรณ์ โขกแสน. (2561). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

10. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ขอขอบคุณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ประธานกรรมการสอบ อาจารย์ ดร.ฐิติวรดา พลเยี่ยม
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ กรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ท่านกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ข้อคิดเห็น ตรวจสอบ
แก้ไขรูปแบบ รูปเล่ม อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ประเมิน
โปรแกรมขอขอบคุณ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30
และทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือด้านการให้ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้
สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ คุณประโยชน์อันพึงมีแก่การศึกษาการวิจัยในเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีใน
ส่วนของการศึกษานี้ให้แก่บุพการีชน ผู้มีพระคุณทั้งมวล ครูอาจารย์ ผู้เคยอบรมสั่งสอนผู้วิจัยทั้งใน
อดีตและปัจจุบัน